

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1.— Din

LETO 1938

FEBRUAR

ŠTEV. 2

Nekaj iz župnijske kronike leta 1937

Že desetič je sedanji tržiški župnik zaključeval ob novem letu župnijske knjige. Priznati mora, da so občutki ob taki priliki vsako leto silnejši in združeni vedno bolj z živimi spomini. Znani ljudje iz poznanih razmer, dogodki pristrčnega veselja in neme žalosti, napredek in nazadovanje faranov na poti proti večnosti, vse to označujejo zaključne številke. Naj bo nekaj podanih, da trkajo v spomin na preteklost in v opomin za prihodnost!

Število faranov je po zadnjem ljudskem štetju 5.002.

Rodilo se je v tržiški župniji 114 otrok in sicer 65 dečkov in 51 deklic. Od teh je bilo nezakonskih 5. Poleg tega se je rodilo glasom poročil v ljubljanski bolnici 10 otrok in tako znaša s temi vred število vseh rojstev 124. — Tako število so torej dosegla rojstva v župnijskih knjigah. Starši naj pa pred Bogom in svojo vestjo premislijo, če je ta številka zadosti velika.

Umrlo je v domači župniji 71 oseb. Dva mrliča sta bila odpeljana drugam, 11 tržiških rojakov pa je bilo pripeljanih od drugod k zadnjemu počitku na našem pokopališču — med temi 9 žrtev plazu pod Storžičem, ki je v lomski župniji — in tako je bilo na našem pokopališču pokopanih 80 mrličev. Od pokopanih je bilo 58 moških in 42 žensk. Otrok pod 6 letom je umrlo 17, nad 70 let starih je bilo pokopanih 16. Najstarejši mrlič je dopolnil v življenju 81 let, 1 mesec in 5 dni. — Kdo izmed umrlih je pričakoval z gotovostjo smrti pred dobrim letom? In kdo izmed nas ve, kdaj in kje ga smrt čaka?

Porok je bilo v domači župniji 45, oklicev pa 71. — Prav je, da se vrši po-

roka v domači župniji; so tudi stroški najmanjši! Primerno veselje ob tej priliki je posvetil sam Jezus, ki je bil na ženitnini v Kani. Z Jezusom naj ta važen stan vsak par prične in ohrani naj Zveličarja za tovarišijo!

Sv. obhajil je bilo razdeljenih 77.145. Lepa številka in še nikdar tako visoka, čeprav nismo imeli v letu 1937, kakšnih izrednih pobožnosti. Blagor tistim, ki so to številko večali! Povedal nam je pa pomembno mil. g. prošt Nadrah ob 40 letnici Prosvetnega društva sv. Jožefa, da so bili v času njegovega kaplanovanja silno redki tisti, ki ne bi izpolnili velikonočne dolžnosti. Ali so redki tudi še danes?

Za misijone smo nabrali v misijonskem tednu, pri cerkvenih nabirkah in z darovi posameznikov toliko, da je bilo poslanega Družbi za širjenje vere 3000 din in Apostolstvu sv. Cirila in Metoda pa 1800 din. Poleg tega je bilo nabrane za bengalski misijon v nabiralniku pred sv. Andrejem 645,25 din in v konsumu 81,75 din, skupaj 725 din. Premnogi so se tudi še drugače, poleg molitve, spomnili misijonov. — Ljubezen do misijonov ho Bog prav gotovo poplačal z utrjenjem vere v nas!

Za cerkev sv. Družine v Mostah je g. župnik Jenko Miha nabral 3740,50 din.

Za Baragovo semenišče je znašalo darovanje na prvo nedeljo meseca maja 6615,25 din. Razni darovi posameznikov so poleg tega pripomogli, da je župnija brez podrobnega pobiranja v redu plačala znesek, ki je bil predpisan. — Ostanje pa Baragovo semenišče še za več let naša resna in častna zadeva!

Dobrodelnost je lepo cvetela. Spremlja jo očiten božji blagoslov ob tolikem

udejstvovanju. Vincencijeva konferenca je izdala za potrebe sirotišča in zavetišča na Skali, za izdatke Rokodelskega doma in za reveže po družinah skupno velikansko vsoto 369.560,25 din. Bilo je samo na Skali konec leta vsak dan pri kosilu do 155 otrok. Računi vsake veje dobrotelnosti se vodijo posebej. Kritje je povzročalo dosti skrbi. Poleg tega je razdelila Elizabetna konferenca v denarju 2775 din. Pri vsem tem niso všteti darovi v blagu. — Imena dobrotnikov naj bodo zapisana v knjigi bož-

jega Plačnika, ki naj dobrotnike še ohranja in spodbuja!

Cerkveno gospodarstvo gre kar v točnem redu. Vse številne postavke so aktivne, le župnijska cerkev bo zabilasala v letu 1958. številne prenovitve v letu 1955. in podružnica sv. Jurija bo še nekaj časa čakala, da bodo brez posebnih dajatev plačani zvonovi. — Veliko žrtvujejo tržiški farani za cerkve in njihove potrebe in za mnogotere dobrohotne prošnje svojega župnika so vedno dovzeini. Prav, le tako naprej!

Viktor Kragl:

✠ Ivan Theuerschuh

»Glasnikov« g. urednik me je prosil, naj napišem nekrolog Šetinčevemu gosposdu, ki se je ravno za božične praznike preselil k svojemu Stvarniku. Čeprav pristrčno rad napišem nekaj vrstic v spomin dragemu duhovnemu sobratu, spoštovanemu sorojaku in jeruzalém-skemu soromarju, vendar me zelo skrbi, ker ne bom mogel prodreti v globino pokojnikovega srca, kjer je vse dni svojega zemeljskega življenja nosil neko tiho, skrito bol, ki je rezko izzvenela v njegovih zadnjih besedah, ki jih je umirajoč izrekel: »Smrt, pridi, reši me!«

Ivan Theuerschuh je bil rojen v Trziču dne 11. avgusta 1876. Njegov oče je bil iz stare tržiške rodbine Theuerschuh-ov, ki so bili deloma kosarji, deloma usnarji, ni se pa oprijel obrti svojih pradedov, ampak je kot steklar odprl lastno prodajalno, katero je ob svoji smrti 15. 8. 1922 prepustil svojemu najstarejšemu sinu Nikolaju, ki je tudi že umrl. Njihova mati Neža, roj. Šarl, pa je bila doma v Poljčah pri Begunjah in se je leta 1869. primožila v Trzič.

Ljudsko šolo je † Ivan obiskoval v Trziču in je bil v drugem oddelku četrtega razreda učenec istega edinstvenega razreda na tržiški šoli, iz katerega je odšlo 17 učencev v srednje šole. Po gimnazijskih študijah v Ljubljani je bil leta 1897. sprejet v duhovsko semenišče v Gorici kot bogoslovec za tržaško škofijo. Kot tretjeletnik je bil od tedanjega goriškega nadškofa kardinala Jakoba Missia dne 22. julija 1900 posvečen v mašnika in 29. julija je z vso slovesnostjo daroval prvo sv. mašo v domači tržiški farni cerkvi, obdan od številnih svatov. Novomašniku je pridigoval nje-

gov rojak g. Pollak. Dan nove sv. maše je bil za † Ivana najbrž edini res slavnostni dan v vsem njegovem zemeljskem življenju! — Po dovršenih bogoslovnih študijah je ves srečen, da je dosegel srečo mašništva, preživel počitnice sredi domačih na svojem domu, kamor nas je, takrat še dijake, rad povabil, zlasti na vrt, kjer se je tako rad sprehajal.

Dne 8. oktobra 1901 je † Ivan odšel na svojo prvo službo kot kaplan v Moščenice pri Opatiji, prav ob obrežju Jadranskega morja, kjer je ostal dve leti in štiri mesece. Odtod je šel za ekspozita v Lokev pri Divači, kjer je pastiroval nad 11 let; iz Lokev je nad eno leto upravljal tudi župnijo Divača in nekaj časa tudi župnijo Gročana. V Lokvi je imel za soseda rojaka Alojzija Počivalnika, ki je 18 let, do svoje smrti 1. aprila 1927, župnikoval v Bazovici, ki leži ob državni cesti tik pred Trstom. Iz Lokev so † Ivana predstojniki poslali za dobo od 24. oktobra 1915 do 31. julija 1916 za ekspozita v Podgrad pri Hrušici, kjer je imel najbližjega soseda v Harijah; ki so tedaj še spadale v ljubljansko škofijo. V času vojske je bil tri leta nameščen kot župni upravitelj v Sočergi pri Buzetu, odkoder je bil pa 1. septembra 1919 poslan v Boljunec pri Trstu. Tu je ostal do 22. marca 1928, ko je bil nameščen za župnega upravitelja v Podgorju, kjer ga je sredi dela 25. decembra l. 1957. dohitela smrt. Še iz Boljunca je pet mesecev upravljal župnijo Boršt; iz Podgorja pa dve leti župnijo Klanec. — Tako podrobno sem naštel vsa službena mesta † Ivana zato, da ustrezem njegovi želji, ki jo je izrekel

takrat, ko smo nabirali podatke za tržiško spominsko knjigo, »da bi rad, da bodo podatki o njegovi biografiji popolni«. Dopolnilnemu pismu s to pripombo je čez nekaj dni sledilo še drugo pismo s prošnjo, naj se pojasni, da se ga ne bo napačno sodilo, češ da je »večen« administrator, čeprav je že 18. 9. 1918 z dobrim uspehom dovršil župnijski izpit in so bile le razmere v zasedenem ozemlju krive, da ni mogel postati stalno nameščeni župnik.

S prav tako preprosto natančnostjo in skrbno vestnostjo je pastiroval na svojih nelahkih službenih mestih. Kakor mu je bila vedno skrb za duše izročnih faranov sveta dolžnost, prav tako tudi ni nikoli opustil pri njih negovati ljubezni do dragega materinega jezika. Kamorkoli je prišel, povsod je po njegovi zaslugi prav kmalu poraslo število naročnikov pri Mohorjevi družbi.

Kakor skrben, je bil vedno tudi skromen in za vsako, tudi najmanjšo uslužnost svojemu bližnjemu hvaležen.

Kljub njegovi skrbnosti in skromnosti ga mnogi niso razumeli in tako je dobro Ivanovo srce dostikrat močno bolela nehvaležnost tistih, za katere se je trudil z vsemi svojimi močmi.

Tužno je bilo Ivanovo življenje v tužni Istri, zlasti še po novembru 1918, ko so Italijani zasedli tudi ta kosček slovenske zemlje. Dasi je dobil italijansko državljanstvo, je želel domov in težko je čakal trenutka, ko bi mogel kot upokojenec živeti doma. Ivanova želja je pa bila tudi, da bi njegovo truplo počivalo v domači zemlji. In ko so bile zlasti pretekla zadnja leta razmere v Istri tako silne, da si skoraj misliti ni mogel, da bi bilo mogoče v primeru smrti njegovo truplo prepeljati v dragi domači kraj, je naročal, naj ga pokopljejo, če v Podgorju umre, vsaj v Bazovici ob strani njegovega rojaka † župnika Počivalnika, da bo njegovo truplo počivalo vsaj poleg domačina, če že ne v domači zemlji.

Domov v Tržič je zahajal † Ivan tako rad! Sleherno leto vsaj 14 dni v mesecu avgustu. In to tudi še po smrti staršev, po katerih je podedoval tretjino pravic pri rojstni hiši in pri posestvu.

Kadarkoli je † Ivan prišel v Tržič, je prav gotovo pohitel tudi na Brezje k ljubljeni Mariji Pomagaj. Tam je našel

tolažbe, tam si je tudi nabral novih moči za nadaljnje delo. Pa tudi drugače je rad poiskal prilike, da si je razširil svoje znanje in zato si je šel rad ogledat različne prireditve in raznovrstne kraje v bližini in daljini. Naj omenim le eno: njegovo romanje v Sveto deželo. Le enkrat šele je slovenski narod skupno kot zastopnik vseh Slovencev iz bivše Kranjske, Štajerske, Koroške, Goriške in Istre pohitel v Jeruzalem. To je bilo leta 1910. V mogočni procesiji je na predvečer praznika Marijinega rojstva med molitvijo in slovensko pesmijo stopalo 540 Slovencev s † škofom dr. Jegličem proti svetemu mestu — med njimi tudi Ti, Ivan, kot zastopnik istrskih Slovencev. Ko sva 11. septembra 1910 imela srečo, da sva sredi noči mogla opraviti daritev sv. maše v votlini Kristusovega rojstva in sva po sv. mašah bdela na terasi betlehemskega gostišča in zrla na pastirsko polje, kjer so angeli naznanjali pastirjem rojstvo Odrešenikovo, sva govorila tudi o dragem domačem kraju. Prav tam in takrat si mi zaupal svojo srčno željo leči k počitku v domači zemlji! In glej, naključja! Ravno za svete božične praznike čez dolgih 27 let po tem pogovoru je Jezušček Ivana poklical k sebi! Ravno na sveti večer in na sveti dan je njegovo truplo ležalo med njegovimi farani na mrtvaškem odru. V jutro na Štefanovo pa so Ivanovo truplo odpeljali domov, kjer je še poslednjo noč prebilo pod domačo streho — da se mu je izpolnila njegova najsrčnejša želja.

Na Šentjanževo popoldne je spremljalo 15 duhovnikov in bogoslovcev in nekaj rojakov Šetinčevega gospoda na tržiško pokopališče do grobnice njegovih staršev. Naslednji dan pa je v tržiški farni cerkvi zanj opravil tržiški g. župnik ob asistenci gg. kaplanov slovesno mrtvaško sv. opravilo, pri stranskem oltarju so pa zanj maševali njegovi rojaki. Udeležba vernikov pri pogrebu in tem sv. opravilu je pa kazala, da živi v Tržiču večinoma že nov rod, ki ne pozna več veliko starih Tržičanov in njihovih lepih navad v pripravljenosti za kake male žrtve v pomoč in tolažbo pokojnemu maziljencu Gospodovemu. Vajeni smo namreč pri večini tržiških pogrebov večje udeležbe!

Naj bi Ivanovi duši angeli svete božične noči prinesli večni mir v Bogu!

Oznanila za februar

2. Svečnica, nezapovedan praznik. — Službe božje so kakor ob nedeljah. Slovesen blagoslov sveč se vrši ob ¼ 10.

3. Sv. Blaž. Ob šestih je orglana sv. maša. Blagoslov sv. Blaža se bo delil zjutraj pred šesto sv. mašo in od pol sedmih dalje v župnijski cerkvi, po sv. maši pri sv. Andreju tudi tam. Verniki naj pokleknejo kar po cerkvi ob klopeh.

4. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župnijski cerkvi skupna molitev svete ure od 8 do 9 zvečer.

6. V. nedelja po Razglasenju Gospodovem, prva nedelja v mesecu. Službe božje so v navadnem redu. Pri šesti sv. maši je mesečno skupno sv. obhajilo za moške.

13. Prva predpepelnična nedelja in slovesni spomin kronanja sv. očeta Pija XI. Službe božje so v navadnem redu. Ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti in po sv. maši zahvalna pesem s papeško himno.

14. Druga predpepelnična nedelja. Službe božje so v navadnem redu.

21. Sv. Matija, apostol. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

27. Tretja predpepelnična nedelja, pustna nedelja in pričetek 40 urne pobožnosti. Po pridigi pred šesto sv. mašo bo blagoslov z Najsvetejšim, ki ostane izpostavljeno do šeste ure zvečer. V ponedeljek ostane izpostavljeno Najsvetejše od šeste ure zjutraj do šeste ure zvečer, v torek pa od šeste ure zjutraj do končane popoldanske pobožnosti. Kdor prejme sv. zakramente in moli v papežev namen, prejme popolne odpustke, nepopolne odpustke pa nudi tudi vsak obisk Najsvetejšega, združen z molitvijo in kesanjem. Vsa dan tridnevnice bo popoldne ob treh pridiga in litanije, v torek bodo za sklep slovesne pete litanije Srca Jezusovega in zahvalna pesem. — Ure čiščenja naj bodo ob tridnevnicah razdeljene: V nedeljo 11—12 bližnji sosedje, 12—1 čč. šolske sestre, 1—2 dekliška Marijina družba, 2—3 ženska Marijina družba, 4—5 tretji red, 5—6 možje in mladeniči. V ponedeljek in torek je red isti, kot v nedeljo, le po enajsti uri dopoldne naj pridejo tisti otroci, ki so tedaj prosti pouka. — Sv. maše bodo te dni ob 6., 8. in 10. uri.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 6., vesoljna odveza 2.

Dekliška Marijina družba: shod 13., skupno sv. obhajilo 27.

Marijina družba za žene: shod 20., skupno sv. obhajilo 13.

Marijini vrteci: po napovedi gg. veroučiteljev.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 5., dečki ljudske šole 12., deklice ljudske šole 19.

Mladinska pobožnost: 6. popoldne, ko je poleg počestjenja sv. R. T. kratek nagovor za otroke in otroško petje pri popoldanski službi božji.

Župnijska kronika za december 1937

Decembra v naši župniji rojenih: 12.

Decembra v naši župniji poročeni: Nihče!

Decembra v naši župniji pokopani:

1. **Kramar Janez**, čevljarški mojster in hišni posestnik, rojen v Trziču 22. 4. 1885, poročen 12. 5. 1907, umrl v Trziču. Za Virjem 4. dne 6. decembra.
2. **Žust Jožef**, sin predilniškega delavca, rojen v Trziču 29. 1. 1926, umrl v Trziču. Pot na pilarno št. 2. dne 9. decembra.
3. **Avpič Franc**, sin predilniškega delavca, rojen na Bistrici 5. 12. 1937, umrl na Bistrici št. 37. dne 12. decembra.
4. **Cankar Marijana**, vdova-zasebnica, rojena v Križah 7. 4. 1864, umrla pri Sveti Ani št. 11. dne 17. decembra.
5. **Perko Ana**, gospodinja, rojena v Sori 21. 7. 1871, poročena 6. 11. 1894, umrla v Trziču, Ulica Viljema Pollaka št. 3. dne 18. dec.
6. **Ahlfeld Artur**, samski brezposelni občinski ubožec, rojen v Bratenau v Sp. Avstriji 4. 1. 1890, umrl v Trziču. Ljubljanska cesta 13. dne 22. decembra.
7. **Prečastiti gospod Theuerschuh Ivan**, dušni pastir v Podgorju v tržaški škofiji, rojen v Trziču 11. 8. 1876, umrl v Podgorju 25. decembra, pokopan v Trziču 27. decembra.
8. **Tiringar Marija**, nadzorovalka v papirnici in posestnica, rojena v Križah 13. 1. 1867, poročena 8. 6. 1902, umrla na Slapu št. 41. dne 26. decembra.
9. **Šavs Veronika**, hči delavca in hišnega posestnika, rojena v Dolini 28. 12. 1937, umrla v Dolini štev. 131. dne 28. decembra.

Decemberska poročila od drugod:

1. **Stroj Jožica**, hči Marije, (ki se je rodila v Trziču št. 110 dne 11. 8. 1907), rojena v Ljubljanski bolnici 22. 10. 1937.
2. **Zaplotnik Stefanija**, hči delavca Ivana in Filipine iz Trziča. Ljubljanska cesta št. 64. se je rodila v ljubljanski bolnici 26. 12. 1937.
3. **Bizjak Stanislav**, diplomirani stavbeni tehnik, Bistrica, poslopje pisarne ing. Dedeka, in **Sajovic Ana**, zasebnica, Bistrica št. 25, sta bila poročena v cerkvi sv. Frančiška v Šiški-Ljubljana, dne 27. novembra 1937.
4. **Dr. Elbert Viljem**, uradnik v predilnici, Trzič. Ljubljanska cesta 24. in **Kopač Jožefa**, bivša uradnica v predilnici, Trzič. Ljubljanska cesta 24. sta bila poročena v frančiškanski cerkvi v Ljubljani dne 16. decembra.

Namesto cvetja na krsto materi Ivani je darovala družina Zadražnikova Vincencijevi konferenci 100 din. V isti namen družina Petra Pogarčarja namesto cvetja materi Alojziji 100 din in družina Klobčavarja Alojzija namesto cvetja svaku Ernestu Bonessu, ki je umrl v Trstu, 60 dinarjev, neimenovani pa namesto cvetja Perko Ani 50 din. Bog povrni!

Za predstavnika in založnika: Anton Vovk, župnik v Trziču. — Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Gvido Rant, O. F. M. — Za Zadružno tiskarno v Ljubljani: Maks Blejcek